

Stanowisko Koalicji Klimatycznej

w sprawie istotnych zmian funkcjonowania Systemu Handlu Emisjami
proponowanych przez Rady i Parlament Europejski

Stanowisko dotyczy projektu Decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej Dyrektywę 2003/85/WE w celu wyjaśnienia przepisów dotyczących harmonogramu aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych oraz projektu Rozporządzenia Komisji zmieniającego Rozporządzenie (UE) 1031/2010 w szczególności w celu określenia wolumenu uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, które zostaną przekazane do sprzedaży aukcyjnej w latach 2013 - 2020.

Biorąc pod uwagę cel strategiczny polityki klimatycznej UE, jakim jest ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, Koalicja Klimatyczna **uznaje za celowe i zasadne zmiany przepisów dotyczące zarówno harmonogramu aukcji do emisji gazów cieplarnianych, jak i określenia wolumenu uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, które zostaną przekazane do sprzedaży aukcyjnej w latach 2013 – 2020.** Powyższe stanowisko Koalicja formułuje mimo pojawiających się wątpliwości co do zasadności nadmiernej ingerencji Komisji Europejskiej w mechanizm rynkowy handlu uprawnieniami do emisji.

UZASADNIENIE

1. Postępujące zmiany klimatu, coraz bardziej uwidaczniające się w postaci częstych i silnych ekstremów klimatycznych występujących na całym świecie, wymagają podejmowania zdecydowanych działań już od teraz. Według Międzynarodowej Agencji Energetycznej (MAE), jeżeli nie chcemy dopuścić do przekroczenia granicy 2°C wzrostu temperatury globalnej, poziom koncentracji CO₂ nie może przekroczyć 450 ppm (przy obecnym poziomie 400 ppm). Na granicę 450 ppm wyraziły zgodę wszystkie państwa sygnatariusze Konwencji Klimatycznej na COP 15 w Kopenhadze w roku 2009. Unia Europejska postawiła nieprzekraczalną granicę 450 ppm jako nadrzędny cel swojej polityki klimatycznej. Zgodnie z MAE **„80% emisji CO₂ związanych ze zużyciem energii dopuszczalnych w Scenariuszu 450¹ do 2035 r. jest nieuniknione, z uwagi na istniejącą infrastrukturę (elektrownie, budynki, fabryki itp.). Jeżeli do 2017 r. nie podejmiemy nowych rygorystycznych działań, obecna infrastruktura energetyczna będzie generować wszystkie emisje CO₂ dozwolone w Scenariuszu 450 na cały okres**

¹ Scenariusz 450 (S450) opisuje stan, w którym państwa podejmą wspólnie działania mające na celu ograniczenie koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie 450 cząsteczek na milion ekwiwalentu CO₂ (ppm CO₂ –eq).

do 2035 r., nie pozostawiając już miejsca na kolejne elektrownie, fabryki i pozostałą infrastrukturę, o ile nie będzie ona zeroemisyjna, co z kolei byłoby wyjątkowo drogie. Opóźnianie działań to pozorna oszczędność: za każdego dolara zaniechanych inwestycji w sektorze elektroenergetycznym przed 2020 r., na wyrównanie zwiększonych emisji trzeba będzie wydać dodatkowe 4,3 dolara po 2020 r.²

2. Strategicznym celem europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych jest maksymalne ograniczenie emisji. Dążenie do ekonomizacji polityki klimatycznej jest celem operacyjnym. W wyniku wielu okoliczności, w tym szczególnie kryzysu finansowego i ekonomicznego ostatnich lat, mechanizm funkcjonowania systemu handlu uprawnieniami do emisji stał się mniej skuteczny w realizacji ww. celu strategicznego. Zakładając, że system powinien zostać wzmocniony w trzecim okresie rozliczeniowym, należy uznać za zasadne i celowe przyznanie Komisji Europejskiej możliwości takiego korygowania europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji, aby umożliwiała to skuteczniejszą realizację celu strategicznego.
3. Należy zwrócić uwagę, że zmniejszenie wolumenu uprawnień spowoduje wzrost ich ceny, co z pewnością przyczyni się także do wzrostu dochodów państwa z aukcji. Dochody te będzie można przeznaczyć na dalsze ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, a w szczególności na znaczną poprawę efektywności energetycznej i rozwój energetyki odnawialnej. Własną propozycję co do wykorzystania środków pochodzących z aukcji uprawnień do emisji Koalicja Klimatyczna przedstawiła podczas konferencji prasowej „Środki z handlu emisjami – czysty zysk dla obywateli” (26 kwietnia 2012 roku) oraz w ramach konsultacji projektu założeń do ustawy o systemie handlu emisjami gazów cieplarnianych³.
4. Sytuacja polskiej energetyki jest trudna i złożona. Po dwudziestu latach przemian sektor ten, chociaż chroniony w różny sposób przez państwo, jest zacofany i wymaga zasadniczych reform. Kontynuowanie tradycyjnego kierunku jego rozwoju, z dominacją dużych elektrowni silnie powiązanych z kopalniami, może oznaczać spowolnienie działań prowadzących do oszczędzania i poszanowania energii, wolniejszy rozwój odnawialnych źródeł energii, a także opóźnienie wdrażania rozwiązań innowacyjnych. Niezbędne staje się odejście od tradycyjnego systemu i dążenie do dominacji energetyki rozproszonej, z jednoczesnym tworzeniem dobrych warunków do rozwoju energetyki odnawialnej. Wzmocnienie europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji w celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych stanowić będzie pozytywny impuls do przeprowadzenia niezbędnych zmian w polskim systemie energetycznym, a jednocześnie do budowy zielonej i niskoemisyjnej gospodarki zdolnej do konkurencyjności na światowym rynku w najbliższych dziesięcioleciach.
5. Zmiany w europejskim systemie handlu uprawnieniami do emisji są niezbędne, aby umożliwić w efektywny kosztowo sposób osiągnięcie celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o 80-95% do roku 2050. W tym celu Koalicja Klimatyczna rekomenduje:
 - 5.1. Odroczenie aukcji co najmniej 1,4 mld uprawnień (w nowelizacji rozporządzenia nt. aukcji uprawnień). Przywrócenie tych uprawnień do systemu mogłoby nastąpić nie

² *World Energy Outlook. 2011. Synteza.* Polish translation. Międzynarodowa Agencja Energetyczna. OECD/IEA.2011, http://www.mg.gov.pl/files/upload/14855/WEO2011_ES_Polish_Print.pdf.

³ http://koalicjaklimatyczna.org/lang/pl/page/uwagi_do_aktow_prawnych/id/92/

wcześniej niż w czwartej fazie EU ETS (2023-2026), tym niemniej najbardziej pożądanym rozwiązaniem byłoby trwałe ich usunięcie z systemu.

- 5.2. Ograniczenie długoterminowej rezerwy uprawnień do emisji poprzez znaczne (i jak najszybsze) zwiększenie liniowego współczynnika redukcji. Wielkość liniowego współczynnika redukcji mniejsza niż 2,6% nie będzie zgodna z 25-procentowym celem wewnątrz-unijnej redukcji emisji do 2020 r., który z kolei jest niezbędny do realizacji w efektywny kosztowo sposób celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o 80-95% do roku 2050.
- 5.3. Przesunięcie aukcji uprawnień do emisji w duchu solidarności (podobnie, jak to uczyniono w przypadku mechanizmów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym, czy w analizach Komisji dot. możliwości podniesienia celu redukcyjnego UE). Oznaczałoby to, że większa część uprawnień do emisji zostanie wyłączona z licytacji w państwach o wyższych dochodach, umożliwiając krajom o niższych dochodach (nowych krajach członkowskich, w tym Polsce) uzyskanie większych zysków z aukcji uprawnień o wyższej wartości.
- 5.4. Zapewnienie, że Raport Komisji Europejskiej na temat funkcjonowania systemu EU ETS zawierać będzie analizę zarówno doraźnych środków naprawczych zalecanych przez Komisję (takich jak czasowe odłożenie uprawnień), jak i głębokich zmian strukturalnych (takich jak zmiany liniowego współczynnika redukcji, czy całkowite usunięcie części uprawnień z systemu).

Warszawa, 31 sierpnia 2012 roku.

Wkład merytoryczny: Instytut na rzecz Ekorozwoju, WWF Polska, Fundacja Greenpeace Polska.

Redakcja: Sekretariat Koalicji Klimatycznej.

Stanowisko zatwierdzone przez wszystkich członków Koalicji Klimatycznej.

Koalicja Klimatyczna jest porozumieniem 22 organizacji pozarządowych. Jej misją jest wspólne działanie w celu zapobiegania wywołanym przez człowieka zmianom klimatu dla dobra ludzi i środowiska.

Członkowie Koalicji Klimatycznej: Fundacja AERIS Futuro, Fundacja Efektywnego Wykorzystania Energii, Fundacja Ekologiczna Arka, Fundacja Ekologiczna Ziemi Legnickiej Zielona Akcja, Fundacja EkoRozwoju FER, Fundacja GAP Polska, Fundacja Greenpeace Polska, Fundacja Na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju, Instytut na rzecz Ekorozwoju, Liga Ochrony Przyrody, Polski Klub Ekologiczny Okręg Dolnośląski, Polski Klub Ekologiczny Okręg Górnośląski, Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki, Polski Klub Ekologiczny Okręg Świętokrzyski, Polski Klub Ekologiczny Okręg Wielkopolski, Polski Klub Ekologiczny Okręg Wschodnio-Pomorski, Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-Unia, Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne Klub Gaja, Społeczny Instytut Ekologiczny, WWF Polska, Zielone Mazowsze, Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć.

Kontakt:

Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki, ul. Mazowiecka 11/16, 00-052 Warszawa
tel/fax. +48 22 827 33 70, mail: pkeom.org@gmail.com, www.koalicjaklimatyczna.org